

Verslag netwerkdag Taal in Samenhang | 29 september 2016
Domstad Utrecht

Plenaire lezingen

Opening

| Joanneke Prenger

Namens [de stuurgroep](#) van het Landelijk Netwerk Taal opende Joanneke Prenger de netwerkdag met het presenteren van enkele nieuwe publicaties, een introductie op thema en... de onthulling van het nieuwe logo van het netwerk, ontworpen door Renee Noortman. In dit nieuwe logo is de driehoek waarbinnen het netwerk zich beweegt (beleid, wetenschap en praktijk) goed zichtbaar.

- Download [de presentatie](#)

Over de globalisering van het taalonderwijs: alle grenzen open?

| Kris van den Branden

Kris Van den Branden is auteur van het boek *Onderwijs voor de 21ste eeuw* (Uitgeverij ACCO) en hield een warm pleidooi voor het doorbreken van de 'vakjes'. "Wie onderwijs in vakjes geeft, leert leerlingen in vakjes denken", aldus Van den Branden. Hij betoogde dat het taalonderwijs van de toekomst steeds meer zal worden afgewogen op basis van de bijdrage die het levert aan het ontwikkelen van de 21ste eeuwse sleutelcompetenties bij leerlingen (kritisch met informatie omgaan, creatief denken, samenwerken met anderen, probleemoplossend denken, leren leren...). Van den Branden liet zien dat het werken aan deze sleutelcompetenties vereist dat schotten tussen vakken vaker doorbroken worden, zodat leerlingen bruggen kunnen slaan tussen vakken en disciplines. Het doorbreken van vakken – of het leggen van meer verbindingen tussen vakken – kan het leren bovendien levensechter, boeiender, eigentijds, duurzamer maken. Dat betekent overigens niet dat het vak taal hoeft ophouden te bestaan! Het taalonderwijs moet kunnen bewegen als de in- en uitzoomfunctie van Google Earth: even heel specifiek inzoomen op een bepaald taalverschijnsel en dan weer uitzoomen naar het grotere geheel.

- Download [de presentatie](#)
- Lees [de onderwijsblog](#) van Kris van den Branden

Over de samenhang tussen talen | omgaan met meertaligheid in de klas

| Goedele Vandommele

Goedele gaf in haar presentatie een overzicht van het promotieonderzoek van Kathelijne Jordens. In dat

onderzoek werden acht Turkse leerlingen gedurende twee jaar gevolgd op een school waar een 'enkel-Nederlands-beleid' werd gevoerd. In speciale groepsessies met eigen taken mochten deze leerlingen afwijken van het eentaalbeleid. Ze kregen de ruimte om hun thuistaal én de schooltaal Nederlands in te zetten. Goedele liet zien wat het met leerlingen doet als ze Turks mogen praten tijdens groepswork en welke keuzes de leerlingen daarin maakten. Het Turks blijkt de leerlingen te kunnen helpen bij het uitvoeren van taken. Een warm pleidooi om soepeler om te gaan met meertaligheid in de klas en ruimte te maken voor de eigen (minderheids)taal van kinderen.

- Download [de presentatie](#)
- Bekijk de website [Metrotaal](#)
- Bekijk de website van het [Centrum Taal & Onderwijs](#)

Keuzeprogramma

Wereldverkenning in samenhang; discussiebijeenkomst

| Anne-Christien Tammes

Anne-Christien Tammes werkt bij Uitgeverij DaVinci, een eductieve uitgeverij die onderwijs meer in samenhang wil aanbieden en daartoe een methode wereldverkenning in thema's heeft ontwikkeld. Anne-Christien ging samen met de deelnemers op zoek naar de verbinding tussen taal en de zaakvakken. Op basis van een les over de Egyptenaren voor groep 6 (uit de methode DaVinci) besprak Anne-Christien met de deelnemers waar in deze les de kansen voor taalontwikkeling liggen en hoe die kansen benut zouden kunnen worden.

- Download [de presentatie](#)

Actief met taal in de zaakvakken!; praktijkgerichte workshop

| Anja Valk, Vita Olijhoek, Martijn Baalman, Mariken van der Laan

Anja Valk en collega's zetten de deelnemers in hun workshop flink aan het werk. Via een aantal werkvormen waarbij een tekst over delfstoffen centraal stond, konden de deelnemers ervaren hoe je ook in de zaakvakken

aan taalontwikkeling kunt werken. De werkvormen zijn inzetbaar voor de ontwikkeling van mondelinge taalvaardigheid, het oefenen van woordenschat, begrijpend lezen en stellen in de breedste zin van het woord. Alle ideeën en suggesties zijn terug te vinden in het boek *Actief met taal in de zaakvakken*, dat dit voorjaar bij Coutinho verscheen.

- Download [de presentatie](#)
- Bekijk het boek [Actief met taal in de zaakvakken](#)

De (on)mogelijkheden van het domein Taal & Cultuur; beleidsgerichte discussiebijeenkomst | Stéfanie van Tuinen

In de eerste helft van haar workshop gaf Stéfanie een overzicht van de stand van zaken rondom Onderwijs2032 en onderwijs in de kunst- en cultuurvakken. Na dit overzicht gingen de deelnemers met elkaar in gesprek over de vraag hoe het domein Taal & Cultuur vorm zou kunnen krijgen en wat daar voor nodig is. In groepjes kwamen deelnemers met kunst/cultuur- en taalspecialisten in gesprek over wat taal met kunst/cultuur te maken heeft. Er bleken overeenkomstige doelen, zoals identiteitsontwikkeling, te zijn die elkaar goed zouden kunnen vinden in het domein Taal & Cultuur. Het beter onderling leren kennen van deze disciplines opent deuren voor toekomstbestendig curriculum.

- Download [de presentatie](#)
- Bekijk het [leerplankader kunstzinnige oriëntatie](#)

Taaldomeinen in samenhang; praktijkgerichte workshop | Petra de Lint

In haar lessen in groep 8 op de Gooilandschool gebruikt Petra de Lint geen taalmethode, maar gaat ze samen met de leerlingen op zoek naar de samenhang tussen lezen en schrijven. Ze focust daarbij op de ervaring die je als lezer en schrijver kunt hebben. Voordat leerlingen zelf een verhaal of andere tekst gaan schrijven, laat Petra kinderboeken en andere bronnen (nieuwsbericht, internet) bekijken. De deelnemers aan de workshop hebben

kunnen ervaren hoe leerlingen op die manier voorbeelden zien en inspiratie opdoen voor hun eigen teksten.

- Download [de presentatie](#)

Aan het eind van de dag hebben we onder de deelnemers drie exemplaren van het boek van Kris van den Branden 'Onderwijs voor de 21ste eeuw' verloot. Niet gewonnen? Op de [Facebookpagina](#) maak je nog kans!

Bekijk het hele fotooverslag van deze dag